

6.

31 Januari 1229.

Perugia.

Påfven Gregorius IX bekräftar den Finländska kyrkan i besittningen af de forna hedniska lundar och gudahus som nyomvända frivilligt gifvit nämnda kyrka.

Fol. 46. — Öfverskrift: Copia bulle Gregorij pape super lucis et delubris.

Gregorius episcopus, seruus seruorum Dej, venerabilj fratri¹ episcopo Finlandensi, salutem et apostolicam benedictionem. Annuere consuevit sedes apostolica piis votis et honestis petencium precibus fauorem beniuolum impertiri. Eapropter, venerabilis in Christo frater, tuis iustis precibus inclinatj lucos et delubra, deputata olim ritibus paganorum, que de nouo per te conuersi ad fidem ecclesie tue² voluntate spontanea contulerunt, ipsi ecclesie auctoritate apostolica confirmamus et presentis scriptj patrocinio communimus. Nullj ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confirmationis infringere uel ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare³ presumpserit, indignacionem omnipotentis Dej et beatorum Petri et Paulj, apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Parusij⁴ ij⁵ kalendas Februarij pontificatus nostri anno secundo.⁵

Varianter i Skokl. Cod. Ab. fol. 10 v: ¹ fratri suo ² tue uitelemnadt ³ attentare ⁴ Perusij ⁵ 2:o

7.

16 Februari 1229.

Perugia.

Påfven Gregorius IX till biskopen i Linköping, Cistercienser-abboten på Gotland och prosten i Visby att förhindra Gotlands köpmän att drifva handel med hedningarna som oroa den kristna kyrkan i Finland.

Fol. 44.

Gregorius episcopus, seruus seruorum Dej, venerabilj fratri episcopo Lincopensi et dilectis filiis abbatj de Gutlandia¹, Cisterciensis ordinis, et preposito de Vysby², Lincopensis dyocesis, salutem et apostolicam benedictionem. Ex parte venerabilis fratris nostri Finlandensis episcopi fuit propositum coram nobis, quod cum in dyocesi sua sit nouella Christi plantacio, sic animos quorundam de Gutlandie³ partibus ceca cupiditas occupauit, vt qui gloriantur in⁴ nomine christiano, paganis intendentibus ad exterminium plantacionis eiusdem, in armis, equis, nauigiis, victualibus et aliis mercimoniis subuenire presumunt; jn quo pares aut eciam superiores⁵ in malicia fiunt illis, dum⁶ eis ad impugnandos christianos necessaria subministrant. Cum autem fideles deceat vniuersos, non ad impedimentum, sed augmentum religionis intendere christiane, discrecioni vestre moneamus et hortamur⁷ in Domino per apostolica scripta mandantes, quatenus pro diuina reuerencia mercatoribus de Gutlandia⁸ interdicatis et inhibeatibus expresse, ne paganis predictis in premissis uel⁹ aliis audeant subuenire. Alioquin eos, qui contrauenire presumpserint¹⁰, per censuram ecclesiasticam, appellacione postposita, compescatis. Quod si non omnes hiis exequendis potueritis interesse, tu, frater

extunc⁶ excommunicatum denunciamus⁷. Datum apud Nosis⁸ anno⁹ Dominj
m⁰cc⁰xxxiiij.

Varianter i Svartb. fol. 103: ¹ gracia finnensis Aboensis, vniuersis ² futuris, has litteras visuris vel audituris salutem ³ et medietatem cuiusdam insule que Taypale dicitur *är tortlemnadt* ⁴ supposito eandem confirmamus ⁵ contemptet ⁶ ipsum extunc *saknas* ⁷ denunciamus innodandam ⁸ Nosisiam ⁹ anno ab incarnatione.

Asiakirja nro 6 (31. tammikuuta 1229, Perugia)

Paavi Gregorius IX vahvistaa Suomen kirkolle omistusoikeuden entisiin pakanallisiin lehtoihin ja pyhäkköihin, jotka uskoon kääntyneet ovat vapaaehtoisesti kirkolle lahjoittaneet.

”Piispa Gregorius, Jumalan palvelijoiden palvelija, kunnioitettavalle veljelle Suomen piispalle, tervehdys ja apostolinen siunaus.

Apostolisella istuimella on tapana suostua hurskaksiin toiveisiin ja myöntää suopea suosionsa pyytäjien kunniallisille rukouksille.

Sen tähden, kunnioitettava veli Kristuksessa, olemme suostuneet sinun oikeamielisiin pyyntöihisi ja apostolisella auktoriteetillamme vahvistamme sekä tämän asiakirjan suojeluksella varmistamme sinun kirkollesi ne lehdot ja pyhäköt, jotka aikoinaan oli varattu pakanallisille menoille ja jotka uskoon hiljattain kääntyneet ovat omasta vapaasta tahdostaan sinun kirkollesi luovuttaneet.

Älköön siis kenelläkään ihmisellä olko lupaa rikkoa tätä vahvistuskirjaamme tai röyhkeällä uskalituksella toimia sitä vastaan. Jos joku kuitenkin uskaltaa tätä yrittää, tietäköön hän lankeavansa kaikkivaltiaan Jumalan sekä hänen pyhien apostoliensa Pietarin ja Paavalin vihan alaiseksi.

Annettu Perugiassa helmikuun kalendae-päivää edeltävänä toisena päivänä [31. tammikuuta], pontifikaattimme toisena vuotena.”

Asiakirja nro 7 (16. helmikuuta 1229, Perugia)

Paavi Gregorius IX Linköpingin piispalle, Gotlannin sisterssiläisapotille ja Visbyn rovastille: Gotlannin kauppiaita on kiellettävä käymästä kauppaa pakanoiden kanssa, jotka häiritsevät Suomen kristillistä kirkkoa.

”Piispa Gregorius, Jumalan palvelijoiden palvelija, kunnioitettavalle veljelle Linköpingin piispalle sekä rakkaille pojille Gotlannin apotille, kisterssiläistä sääntökuntaa, ja Visbyn rovastille Linköpingin hiippakunnassa, tervehdys ja apostolinen siunaus.

Kunnioitettavan veljemme Suomen piispan taholta on tuotu tietoomme, että vaikka hänen hiippakunnassaan on kyseessä vasta nuori Kristuksen taimi, on sokea ahneus vallannut joidenkin Gotlannin seudun asukkaiden mielet. He kerskuvat kristityn nimellä, mutta siitä huolimatta toimittavat aseita, hevosia, laivoja, elintarvikkeita ja muuta kauppatavaraa pakanoille, jotka pyrkivät tuhoamaan tämän saman taimen. Tässä he osoittavat samanlaista

tai jopa suurempaa pahuutta kuin pakanat itse, toimittaessaan näille tarvikkeita kristittyjen kimppuun hyökkäämistä varten.

Koska kaikkien uskovaisten tulee pyrkiä edistämään kristinuskoa eikä vaikeuttamaan sitä, kehotamme teitä Herrassa ja määräämme näillä apostolisilla kirjeillämme, että te jumalallisen kunnioituksen nimissä nimenomaisesti kieltäisitte Gotlannin kauppiaita avustamasta mainittuja pakanoita näillä tai muilla tavaroilla. Niitä, jotka tästä huolimatta uskaltavat toimia kieltoa vastaan, teidän tulee hillitä kirkkorangaistuksilla ilman valitusoikeutta. – –”

Datum apud Nosis anno Domini ----